

MARIJKE EKELSCHOT

Lezen en genen^{*}

Onder de via voorrondes uitverkoren tien afgevaardigden voor de nationale voorleeswedstrijd waren maar twee jongetjes en van die twee slaagde er geen een in om bij de beste drie te eindigen!

De Volkskrant was er geschokt over, maar mij verbaasde het niet echt. Lezen is immers überhaupt een vrouwenaangelegenheid. Je moet je ervoor willen verdiepen in het gedachtegoed van een ander, je hersens als het ware beschikbaar stellen. Veel mannen zullen het dus wel als onbetaald werk opvatten en daarmee als iets eerloos.

Volgens het BBC-programma 'Panorama' is het nu juist dat gebrek aan aandacht voor taal en communicatie dat mannen binnenkort massaal de das zal omdoen. Leven we immers niet in een informatie- en communicatietijdperk? En hoe zouden mannen daarin zich staande kunnen houden, laat staan belangrijke functies bekleden, als ze nog geen drie woorden kunnen lezen of spreken en al helemaal niet weten wat luisteren is. Het was een gezellig programma, waar mijn vriendin en ik heel vrolijk van werden. We kregen hele domme zombie-achtige basisschooljongetjes te zien, die moeizaam formuleerden dat 'je best doen' iets voor meisjes was. Daarna kwamen vreselijk slimme, zelfverzekerde, levenslustige meisjes, die al die dombo's niet eens zagen, en er geheel van overtuigd waren dat hun eigen hersens minstens honderd keer de omvang hadden van het miezerige hoofdinhoudje van hun klasgenootjes. Ouders en leerkrachten bevestigden alleen maar het beeld; met die jongetjes zou het nooit meer iets worden. Niet dat ze het zoveel slechter deden dan de jongetjes van vroeger, maar de meisjes waren zo verschrikkelijk veel beter geworden de laatste tien jaar, dat de 'gap' onoverbrugbaar was geworden en deze hele generatie piemeldragertjes weggegooid kon worden.

De verklaring voor al deze mannelijke ellende was even eenvoudig als briljant: het was aangeboren, of - beter gezegd - het was niet aangeboren, tenminste bij jongens niet, want bij meisjes natuurlijk wel. We kregen piepnieuwe babies te zien, en inderdaad, nog geen week oud herkenden meisjes al feilloos het verschil tussen een 'b'- en een 'p'-klank (en ze keken daar ook nog heel slim bij, of zo zag het er in ieder geval uit), terwijl de jongetjes gewoon doorsliepen. 'This is the kind of nature, society cannot compensate for', zeiden wij geheel ingeleefd tegen elkaar, want wij zijn van de jaren zestig en weten wanneer we verloren hebben.

De BBC wilde het er echter niet bij laten zitten en groef zich in in gezinnen om te kijken of daar een mannelijk beschavingsoffensief uitgevoerd zou kunnen worden, om die jongetjes in ieder geval een béétje minder oncommunicabel te maken, want een pietsie taalvermogen moest evolutiegewijs - al was het maar per ongeluk - toch in hun stomme lijfjes terechtgekomen zijn. De oplossing werd door een geleerde mevrouw gepresenteerd: jongetjes moesten veel en veel meer voorgelezen worden. Ze keek er heel ernstig en ook een beetje wanhopig bij, maar dat kon ook wel zo lijken omdat de BBC er apocalyptische muziek bij draaide.

Wij zien de toekomst gewoon zonnig tegemoet en wachten vol vertrouwen op de uitslag van de volgende nationale voorleeswedstrijd.

---

* verschenen in *Konfrontatie* nr 39, dec 1994/jan 1995